

GIJS VAN VAERENBERGH RETHINK, REDRAW, REBAR

—

Pieterjan Gijs en Arnout Van Vaerenbergh zijn allebei architect. Maar ze maken niet alleen gebouwen, ze ontwerpen ook kunstwerken en installaties voor de openbare ruimte. Ze ontwierpen o.m. een fictieve koepel voor de Leuvense St-Michielskerk ('The Upside Dome', 2010), de 'doorkijk'-kerk in Borgloon ('Reading Between The Lines' (2011)). Ze maakten ontwerpen met stukken bouwkraan ('Framework', 2012 of 'Bridge', 2014), of een stalen labyrint (C-mine, 2015), een arcade (Kruibeke, 2015), en een betonnen paviljoen (Hooglede, 2017). En ze wonnen onlangs een prijsvraag voor een 'folly', voetbrug en doolhof voor het park van Huis Doorn bij Utrecht.

Het werk van Gijs Van Vaerenbergh is even divers als coherent. Transformatie staat centraal in hun oeuvre. Zij onderwerpen bekende architectonische typologieën als de kerk, de poort, de boog, de arcade, de sokkel, de kolom aan een transformatie. Tot hiertoe onderscheiden ze vijf processen, vijf vormen van transformatie die ze toepassen in hun projecten. Dat zijn tekenen, buigen, uitsnijden, assembleren en spiegelen. Ze wijdden een heel boekje ('Cross Section', uitgegeven bij Ruby Press) aan die verschillende werkwijzen en de rol die ze spelen in hun diverse projecten. Deze reeks van transformaties beschouwen ze niet als statisch geheel, maar deze breidt zich geleidelijk verder uit.

De eerste galerietentoonstelling van Gijs Van Vaerenbergh bij Valerie Traan twee jaar geleden presenteerde een staalkaart van hun veelzijdig werk waarin die

verschillende aspecten aan bod kwamen. Ze toonden toen enkele werken die de ruimtelijke tekening als thema nemen en ook een werk dat gebruik maakt van het constructiemateriaal wapeningsstaal. In hun nieuwe tentoonstelling *Rethink, Redraw, Rebar* diepen ze deze thematiek verder uit.

'Rethink, Redraw, Rebar' kan je vertalen als 'Herdenken, hertekenen, herstructureren'. Het herdenken en hertekenen van basisvormen is een wederkerend thema in het werk van Gijs Van Vaerenbergh. Steeds weer staat het hertekenen en herdenken van typologieën centraal in hun werk. De wat vreemde benaming 'rebar' refereert naar wapeningsstaal - 'reinforced steel bars' - zoals gebruikt in de betonbouw. Alleen komt er bij hen geen beton bij kijken maar gebruiken ze de stalen basisstructuur verborgen in beton als een artistiek element. Het wapeningsstaal verwijst dus naar een tijdelijke toestand, alsof de werken onvoltooid zijn.

De tentoonstelling opent met REBAR FOR A COLUMN, een kooi van wapeningsstaal die bedoeld is om sculptuur van een zuil in beton te gieten. Alleen is de wapening, die in een gewoon bouwproject verborgen zou raken, hier zelf de sculptuur. De structuur, de 'tijdelijke' tussenfase van de stalen wapening, wordt het werk zelf, wordt zelf sculptuur. Net zoals een klassieke wapeningskorf wordt een geleding gecreëerd door dickere langswapening en fijnere dwarswapening of beugels. Het werk speelt met het contrast tussen een oerklassiek bouwelement en een hedendaagse constructiemethode.

Dit werk sluit thematisch aan bij een reeks andere werken in de tentoonstelling die verwijzen naar de onvoltooide toestand van de wapeningskooi en het wapeningsnet. REBAR FOR A HAND SCULPTURE toont een grote sculptuur in wapeningsstaal in de vorm van een open hand. De sculptuur wekt de suggestie een fragment te zijn van een groter figuratief standbeeld. Dit werk toont hoe de projecten van Gijs Van Vaerenbergh niet langer uitsluitend abstract zijn, maar ook figuratief. Ze refereren niet alleen naar archetypische architecturale elementen zoals een zuil, een kerk, een brug, of een windmolen, maar ook naar de archetypes van de beeldhouwkunst, namelijk de menselijke figuur, zoals een hand en een gezicht. Zo ontwierpen ze voor het provinciaal Groendomein Hoge Mouw in Kasterlee een groot schuin liggend hoofd in stalen vlakken dat op de geërodeerde top van een duin komt te liggen. De opbouw van de menselijke figuur uit vlakken doet wat denken aan vormen van vroege abstractie.

Deze laatste twee werken kunnen als een tweeluik beschouwd worden, in de zin dat ze beide verwijzen naar de wapeningskooi uit de bouwconstructie en naar een onvoltooide sculptuur in beton. Een ander tweeluik bestaat uit werken die verwijzen naar textiel. REBAR FOR A FLAG SCULPTURE verandert een standaard wapeningsnet - zoals gebruikt om betonnen vloerplaten te gieten - in een vlag op een stok. Dit doen ze door dit net manueel te plooiën en te buigen tot het de glooiingen aanneemt van een vlag in de wind. Het wonderlijke aan deze vlagsculptuur is dat ze gereduceerd is tot haar essentiële vorm en geen enkele kleur, partij of nationaliteit verradt. Daarnaast toont Gijs Van Vaerenbergh ook REBAR FOR A DRAPE SCULPTURE, een variant

waarin de vlag gehanteerd wordt als hand- of vaatdoek die is opgehangen aan een punt aan de muur.

Aanvullend wordt een wapeningsnet nog op een andere manier gehanteerd. Het werk REBAR MESH CUT-OUT toont een tweedimensionale snede uit een rechthoekig wapeningsnet. Het lijkt een fragment te zijn dat gevonden werd op een bouwwerf en tegen de achtergrond van een witte muur een abstracte lijntekening wordt.

Naast deze werken die expliciet verwijzen naar de wapeningskooi en het wapeningsnet, bevat de tentoonstelling ook een in-situ installatie die het wapeningsstaal op een meer vrije en abstracte manier gebruikt. In de grote ruimte op het gelijkvloers staat REBAR COIL. De toeschouwer wordt geconfronteerd met een spoel, een kluwen van wapeningsstaal van 16 mm dik die als het ware de benedenruimte van de galerie inpalmt en gespannen is tussen het plafond en de vloer. Op zo'n manier dat ze een oog, een lens vormt waarin je naar de tuin, of vanuit de tuin naar de galerie kan kijken. Het werkt toont zich als een tekening in de ruimte, met de witte galeriemuren als achtergrond. Dit grootste werk in de expo is thematisch verwant met kleinste werk, GORDIAN KNOT. Deze 'onontwarbare' knoop is opgebouwd uit diverse korte segmenten, en vormt in het klein een echo van de grote spoel.

In deze tentoonstelling toont Gijs Van Vaerenbergh ook twee maquettes, die interpretaties zijn van bestaande typologieën. De eerste maquette is WINDMILL, een schaalmodel voor een nieuwe installatie in het kader van het Bruegel jaar dat plaats vindt in 2019. De installatie is gebaseerd op studies van windmolens door Bruegel en vormt met

wapeningsstaal een 'tekening' in het landschap. De tweede maquette LIGHTHOUSE is ook opgevat als een lijntekening in de ruimte. Het is een ontwerpvoorstel voor een uitkijktoren gebaseerd op de klassieke vuurtoren en opgebouwd uit een honderdtal lagen staal waarbij elke laag één traptrede is.

Deze reeks van werken in wapeningsstaal vormen een ensemble, waarmee de mogelijkheden van het wapeningsstaal worden onderzocht. Als een soort contrapunt in de tentoonstelling worden een reeks spiegelwerken opgehangen. De MIRROR series toont het effect van een bepaalde actie op een spiegelende inoxplaat. Deze actie vervormt de plaat en dus ook het spiegelbeeld van de ruimte en de kunstwerken die in de ruimte staan. De spiegels gaan zo een dialoog aan met de rebar-sculpturen. Deze serie is begonnen bij de vorige tentoonstelling. Hier werden MIRROR I en MIRROR II getoond, waarbij de spiegels zijn doorboord door de nagels waarmee ze zijn opgehangen. Deze werken worden opnieuw getoond een aangevuld met een 6 nieuwe spiegels. MIRROR V, VI en VII tonen de impact van geweerschoten op het spiegelbeeld. Bij MIRROR VIII en IX wordt het spiegelvlak vervormd door het krassen van de spiegel. Op deze manier worden twee uiterste verschijningsvormen van staal tegen elkaar uitgespeeld: het roestige en ruwe wapeningsstaal dat niet bedoeld is om zichtbaar te zijn en staal in zijn meest verfijnde en afgewerkte vorm, namelijk gepolierd tot een perfecte spiegel. Dit laatste als een nieuwe lens om naar het andere kijken. GW/MH

Oktober 2018_

tijdens deze tentoonstelling in

the **FRONT SPACE** van de galerie

FRONT SPACE #2
CLARISSE BRUYNBROECK
two times the same moment
04.10.2018 – 03.11.2018

FRONT SPACE #3
DIANE STEVERLYNCK – MAUD VANDE VEIRE
woodscrews
08.11.2018 – 08.12.2018

NDL

GIJS VAN VAERENBERGH

RETHINK, REDRAW, REBAR

—
28.10.2018 – 08.12.2018

valerie_traan gallery

Reyndersstraat, 12
2000 Antwerpen
+32 475 75 94 59

www.valerietraan.be
open Thu, Fri, Sat from 2 till 6 pm
and on appointment
veerlewenes@valerietraan.be

